

& tandem, ut expensis excusetur; ita consuluit Matth. de Afflict. dec. 35 n. 3. Joannes Gutierrez de jur. confir. 1. part. c. 1. num. 21. Escobar. de ratiocin. cap. 33. n. 26. quod nota.

71 Animadvertens Parlador. ibid. num. 3. quod si executio sententiae apud eundem Judicem, qui eam tulit, fit facienda, parvi referre, utrum ex eisdem actis abluque hujusmodi summaria actorum transcriptione, executio fiat, sufficit enim ad exequendum sola ipsa sententia publica formata signata a notario de mandato judicis, cum ipsa sola executionem mereatur; ex supradictis, ut ex Monterro, & Villadiego refert Amad. Rodrig. de execut. cap. 1. sub num. 9. constat ex his quae a princip. hujus cap. dicta sunt. Si autem contra sententiam aliqua exceptiones opponantur, ex processu excludentur, aut probabuntur cum illa summaria actorum transcriptio & instrumentum, & sic executoriales, ita sunt ad effectum evitandi hujusmodi processus exhibitionem, si de aliquo dubitetur, cum per illas comprobetur, ac juris sui conservandi causa.

72 Haec autem executoriales si in Romana Curia expendantur, ejus est necessarius & inviolabilis stylus, ut ante earum executionem intimetur parti. Rota dec. 1. de sentent. excommuni. in antiquis. Rota dec. 1. de dolo & Contuma. in antiq. eadem Rota Romana in decisionib. recollect. per Seraphin. 10116. tomo 2. quibus resolutum est, constare de attentatis, cum processus de quo agitur, fuerit factus a iudice laico, vigore executorialem non intimatarum capitulo, sed tantum quibusdam canonicis, non capitulariter congregatis, &c. ex Rota decisio. teste Puteo dec. 44. lib. 3. & quomodo fit facienda haec citatio capitulo, seu universitati, plures Rotae decisiones adducit Rota per Ladovic. dec. 384. n. 2. & 6. & 5. ubi per Rotam, quod valet haec citatio facta privatim capitularibus quando, facta instantia cum eo qui tenetur congregare, & nolit, aut recusat, plures allegat.

73 Quorum quidem insuper executorialem, una cum intimatione hujusmodi in Rota, debet fieri reproductio, ac representatio ubi ante earum actualem executionem, & ante declarationem incursum censuram, in eis contentarum, quatuor termini servantur, de stylo Rotae servari soliti, ut declarat Cassiad. dec. 6. gratia subrogationis n. 11. de causa possessionis & proprietatis. Felin. in c. ad probandum n. 6. de sententia & re iudicata Joan. Paul. dec. 3. incipit Bellicen. Sarnerius de anna. q. 44. ad medium. Mohedanus dec. 181. Lancel. Robert. de attentatis 2. part. cap. 4. in praefatione a n. 304. & 306. Puteus d. dec. 44. l. 3. Seraph. dec. 878. tom. 1. & dec. 10116. tomo 2.

74 Qui omnes affirmant, executionem, & possessionem beneficii, alterius vero rei in executorialebus contentae, captam ante hujusmodi intimationem executorialem, & reproductioem earundem esse attentatam, nullam, & ut talem revocandam, tanquam minus canonicè factam, quod etiam probat Crescentius dec. 16. incipit stylus sub rubrica de attent. ubi inquit, quod stylus Rotae ut si quis vigore executorialem capiat possessionem, dicitur attentasse, seu intima- ta, non possunt postea reproduci coram Auditore Camerae, & coram eo procedi ad declaratoriam sententiam, nisi cum intimatione executorialem fieret monitorium ab ipso Auditore Camerae, ut comparere deberet coram eo, ac videndum se declarari; alia autem non tenetur, quia cum executoriales essent decretae per Auditorem Rotae, non tenetur citatus divinare, quod executoriales coram Auditore Camerae reproducerentur, & sic propter mutationem tribunalis, & sententiam declaratoriam esse nullam deficiente citatione, & monitione, & ita

75 fuit capta vigore sententiarum rei iudicatae, & litterarum executorialem relaxaturum contra unum, si illae non fuerint juxta stylum Romanae Curiae intimatae 76 alteri possessori qui vigore resignationis condemnati cum clausula resignationis gratiosae, etiam quoad possessionem, in qua actualiter reperiebatur, testatur Lancel. Robert. de attent. 2. part. in c. 4. in praefatione n. 310. & seqq. ubi tenet etiam cum Gigan. in tract. seu Epitome de utriusq. n. 17. versio. quinimo. & Mandol. super regul. de subrog. in collect. q. 4. n. 4. & seqq. & idem in tract. commissi. in 14. formula commissionis attent. in verbo revocandi q. 1. in fin. quod dispositiones de intruso loquentes comprehendunt & procedunt in eo, qui non servatis debitis terminis possessionem vigore executorialem accepit.

76 Quod quidem fallit in eo, qui obtinisset tres sententias, & illarum vigore executoriales, & absque eo quod appareat factam fuisse intimationem executorialem, vel servatos fuisse hujusmodi terminos, de stylo servari solitos, contra intrusum reperietur fuisse in possessione beneficii per viginti annos, & tertius contra eum daret de attentatis, quasi ille lite adhuc pendente ingressus sit possessionem, non esse attentatam hoc casu deerevit Rota teste Aquille. dec. 33. attentata dixerunt sub rubrica de attent. Guidobon. dec. 156. Calagurritana. titul. de attent. Lancel. d. praefatione c. 4. n. 336. dicens notabilem, reddentes rationem, quia verisimile est, primum intrusum recessisse post sententias & possessionem dimisisse. Et quia per spatium viginti annorum praesumebantur omnia solemniter acta, & consequenter executoriales fuisse intimatas, & cum eisdem decisionibus concordat alia Peregr. 51. aliis 51. incipit in causa, ubi idem fuisse tentum in una Pampilonensi coram eo sub die 14. Maii anno millesimo quingentesimo quadagesimo septimo, ubi quoque aliam rationem assignat, quia per lapsum tanti temporis possessio praesumebatur capta volente, & non contradicente possessore.

77 Quare dicit Felin. in cap. ad probandum n. 6. versio. & adde quod collatio, de sent. & re iudic. quod collatio beneficii facta per Episcopum excommunicatum vigore litterarum executorialem a Rota emanatarum valida est, si nondum Episcopus declaratus erat, & ita testatur, suo tempore iudicatum fuisse in Rota Romana, rationem reddens, quia licet executoriales excommunicant ut ex tunc, & etiam mandent, denuntiari excommunicatam, tamen in omnibus intelligitur conditio, si non poterit. Hoc autem quod non paruerit sine justa causa, non prius constat, quam fuerit lata declaratoria incursum censurarum, ad quam declaratoriam sententiam Rota praemittit quatuor citationes monent eum condemnatum, ut doceat, cur non paruerit, quo non comparente, illum incurrisse censuras declarat, ubi hoc latius explicat, & prosequitur ibi, quem vide.

78 Quibus adde, quod decisum fuit in Rota teste Jacobo Puteo, decisio. 44. lib. 3. quod licet auditor camerae sit executor litterarum Apostolicarum, & omnium sententiarum latorum in curia, tamen si executoriales sunt decretae in Rota, & executae, seu intimatae, non possunt postea reproduci coram Auditore Camerae, & coram eo procedi ad declaratoriam sententiam, nisi cum intimatione executorialem fieret monitorium ab ipso Auditore Camerae, ut comparere deberet coram eo, ac videndum se declarari; alia autem non tenetur, quia cum executoriales essent decretae per Auditorem Rotae, non tenetur citatus divinare, quod executoriales coram Auditore Camerae reproducerentur, & sic propter mutationem tribunalis, & sententiam declaratoriam esse nullam deficiente citatione, & monitione, & ita

79 ita paulo antea dicitur ibi, fuisse iterum decisum, pariter notandum esse, quod fuisse determinatum in Rota in una Tolentan. matrimonii coram Oradino 31. Januarii anno 1559. & antea etiam determinatum 10. Nov. 1555. teste Lanceloto de attent. 2. p. c. 4. in praefatione n. 309 ut executivo executorialem sit attentata, quia cum litterae executoriales deberent reproduci coram Auditore Rotae fuerunt reproductae coram subegetore earum in partibus, quod fieri non debet. Cui rectè conducent quae diximus 3. part. c. 9. a n. 239

80 Ex quibus omnibus ita clarè constat, quod si in executorialebus in Romana Curia expeditis & relaxatis hic stylus fueris omisus a subegetore in partibus (cui ad exequendum commissae sunt) exequente, nihilominus appellationi interpositae non deferente vim face re in supremis praetoriis declarabitur, cum omnia ab eo tunc gesta sunt nulla, & attentata ex supradictis. Et ita etiam in Pintiana Cancellaria declaratum fuisse, vim nempe fecisse executore executorialem a Romana Curia emanatarum quas post earum intimationem factam condemnato, exequi volebat, ante earum reproductioem in Romana Curia, testatur Gutierrez can. q. c. 4. n. 28. & 29. & multo post haec scripta Cevallos in contra comm. lib. 4. q. 1. n. 4. 15. & iterum lib. 5. 1. p. gl. 9. n. 15. licet sic non probent nec examinent.

81 At verò notandum est, quod in partibus (Hispaniae saltem) hic Romanae Curiae stylus in expediendis executorialebus a iudicibus Ecclesiasticis non servatur, nec attenditur, nec sunt post earum relaxationem & expeditionem praedictae intimationes, reproductioes. & representationes earum, sed duntaxat servatur jus commune, de quo per nos a pr. huius capituli, ut post rejudicatam fiat reproductio processus, perendo executoriales, nec petitio intimari parti condemnatae mandatur, quasi nihil relevans ad earum impediendam relaxationem (ex his rationalibus causis quae supra posita sunt nominatim) tabellioni iudex jubet, ut illas litteras executoriales parti tradat confectas modo superius dicto, & an in earum executione requiratur citatio, & quando, videbimus latius, Deo dante, infra c. 5. a n. 6. & c. 2. a n. 2. qui stylus juris communis servatur in partibus Hispaniae, non ille Romanae Curiae, qui servari non tenetur, ut in terminis dixit Rota in una Pampilonensi. Parochialis coram Reibus 14. Aprilis

82 1567. ubi ad litteram dixisse, quod illud de possessione capta post executoriales non reproductas, ut sit attentata, servatur in Curia; sed in partibus aliud fortè est testatur Lancel. Robert. de attent. 2. p. d. c. 4. praefatione. 312 cum generaliter & regulariter verum sit, ut stylus Rotae extra Curiam non sit attendendus, nec extendendus ad partes, secundum Alciatum in consil. 25. non videtur n. 5 lib. 5. Lancel. de attent. 2. p. c. 6. n. 3. de quos articulo videre poteris quae nos late deduximus 2. p. c. 9. prop. finem a n. 233. versio. illud tamen valde utilissimum, &c. usque ad fin. c. & vide alia quae diximus p. 1. c. 2. § 3. a n. 20. cum seqq.

83 Executoriales haec mittentur cuidam executori, ut illas ad effectum perducatur, atque actuali executioni tradat, quare quæri potest an ab hujusmodi executorialem commissione facta executori appellationi interpositae non deferens vim faciat iudex Ecclesiasticus, in quo negativè resolvo vim non fieri, cum appellatio hoc casu licita non sit. Ita ducunt Specul. in iur. de app. §. in quibus versio. 5. Joannes de Anania consil. 26. in causa colum. 1. Beroi. in l. ab executione C. quorum app. sub n. 9. post Imol. ibi, Lancel. de attent. 2. part. c. 12. limit. 53. n. 18. & seqq. Rebuff. tract. de sentent. execut. art. 7. gl. 12. n. 17. & optimè etiam post Romanum consil. 41. in princ. & per Apostill. ad eum verbo, videndum, Alexand. consil. 95. n. 3. lib. 2. attestantem de communi, & post Joann. de Anania. consil. 26. Rolan. à Valle consil. 43. in pr. lib. 1. Corneum consil. 71. super primo, n. 20. & 21. quos citat ad id

84 tenet Card. Tusc. praet. consil. tom. 1. littera A. c. 4010. n. 6. & n. 17.

85 Et faciunt etiam omnes illi Doctores, qui ex doctrina Beroi ubi proximè tradunt pro cautela, & evitanda appellationem a sententia de exequendo, ut iudex non pronuntiet exequendum, sed directè committat executionem sententiae, aut instrumenti guarentigiat executori, quia tunc appellari nullatenus poterit; meminit Lancel. ubi proximè 20. Roder. Xuat. in l. post rem. in declarationem Regi q. 6. sub n. 2. & multi superius a nobis citati, tenentes, ut a praecipuo de exequendo appellationi deferendum sit ita suam opinionem temperantes, & hac pro omni moda securitate cautelam tradentes & probatur, quia hujusmodi commissio dicitur pars realis executionis, secundum Lancel. ibi, & sic idem jus est de parte quoad partem, quod de toto quoad totum, l. que toto, ff. de rei vendi.

86 Ex eo insuper fundamento, nam cum hujusmodi commissio extrema appellationem excludant, nempe ipsa sententia translata in rem iudicatam, imò & executorialem expeditio ac relaxatio, quod est extremum a parte ante, ac ipsa actualis executio, & ipse executor non admittunt appellationem, quod est extremum a parte post, ergo medium connexum & conjunctum, quod est ipsa commissio, debet pariter appellationem excludere, nam medium participat a iuribus extremorum, adeo ut probatis extremis medium probatum remaneat, Calcaneus in consil. 32. n. 3. Bald. in edito Cod. de edicto D. Ader. & in l. iudicia C. de rei vind. Aug. in l. qui sella, §. in rusticis, ff. de servit. praed. Innoc. in c. licet causam de rescript. Bald. in l. 2. C. quando prov. non est neces. Hieron. Cagno. in l. uni §. 1. c. si quis ius dicit. Barba. consil. 12. n. 18. volum. 3. Bellamer. dec. 421. probatis extremis, & eleganter Tiraquel. tractatu. de rescript. §. 1. gl. 5. versio. idque regulare est, quod procedit quando medium habet conjunctionem cum extremis, c. majores de Baptis. secundum gl. in c. volum. 6. q. 4. citata Bellamer. ubi proximè & tradit Bart. in l. Celsus. ff. de usucap. Masc. de prob. 2. tom. conclus. 730. n. 6. & sursum prout in nostro casu quia stat necessaria connexitas, & conjunctio, tum quia (ut diximus) ista commissio est pars realis executionis, tum quia frustra sententiae ferrentur, nisi executioni mandarentur, ut diximus ad p. huius capituli.

87 Medium nime ejusdem praesumitur naturae & conditionis cujus sunt extrema, l. servus plurimum §. fin. ff. de legat. 1. l. 3. §. 1. ff. de liber. & posthum. ubi media iudicantur secundum praecedentia & sequentia, Petrus Surd. in consil. 151. n. 29. tom. 2. Ilermia c. 1. versio. quidam tamen in add. de content. inter mascul. & femin. Brun. consil. 127. versio. col. 7. quod si aliam & tertiam, facit quod dicimus, media declarari ex praecedentibus, & sequentibus, l. haeres palam: §. si quis post. ff. de testam. Felin. in rubr. de re iud. col. 5. versio. intellige. Nevizan consil. 29. n. 4. cum similibus

88 Unum tamen elegans notandum est in hac materia, quod absolutoria sententia non indiget executorialebus, ita eleganter advertit Andr. Gail. praet. observ. lib. 1. observatione 114. fol. mibi 88. n. 28. Joan. Garcia de nobilitat. glos. 8. p. 1. n. 6. reddentes rationem, cum absolutoria sententia statim secum absolutionem, & executionem trahit absque aliquo novo facto iudicis, quia seipsam exequitur, nihilque ex ea sit tradendum, nihil enim praestat, nec addit, nec adimit, & sic nullo facto hominis eget, quia nulla eget traditione, nulla cautione, nulla citatione nulla particula, sed ita remanet sicuti erat tempore litis motae, l. si inter me, ff. de re iud. ibi mihi de jure tuo iudicatum intelligitur: & l. ex sextante §. Latinus, ff. eodem, ibi nihil enim de jura tuo iudicatum intelligitur: & iterum ibi, nihil enim in tuo iudicio de jure rei absolute statutum intelligitur, secundum gl. verbo eorum, quam ibi post Bart. reliquit

tenet Card. Tusc. praet. consil. tom. 1. littera A. c. 4010. n. 6. & n. 17.

89 Et faciunt etiam omnes illi Doctores, qui ex doctrina Beroi ubi proximè tradunt pro cautela, & evitanda appellationem a sententia de exequendo, ut iudex non pronuntiet exequendum, sed directè committat executionem sententiae, aut instrumenti guarentigiat executori, quia tunc appellari nullatenus poterit; meminit Lancel. ubi proximè 20. Roder. Xuat. in l. post rem. in declarationem Regi q. 6. sub n. 2. & multi superius a nobis citati, tenentes, ut a praecipuo de exequendo appellationi deferendum sit ita suam opinionem temperantes, & hac pro omni moda securitate cautelam tradentes & probatur, quia hujusmodi commissio dicitur pars realis executionis, secundum Lancel. ibi, & sic idem jus est de parte quoad partem, quod de toto quoad totum, l. que toto, ff. de rei vendi.

90 Ex eo insuper fundamento, nam cum hujusmodi commissio extrema appellationem excludant, nempe ipsa sententia translata in rem iudicatam, imò & executorialem expeditio ac relaxatio, quod est extremum a parte ante, ac ipsa actualis executio, & ipse executor non admittunt appellationem, quod est extremum a parte post, ergo medium connexum & conjunctum, quod est ipsa commissio, debet pariter appellationem excludere, nam medium participat a iuribus extremorum, adeo ut probatis extremis medium probatum remaneat, Calcaneus in consil. 32. n. 3. Bald. in edito Cod. de edicto D. Ader. & in l. iudicia C. de rei vind. Aug. in l. qui sella, §. in rusticis, ff. de servit. praed. Innoc. in c. licet causam de rescript. Bald. in l. 2. C. quando prov. non est neces. Hieron. Cagno. in l. uni §. 1. c. si quis ius dicit. Barba. consil. 12. n. 18. volum. 3. Bellamer. dec. 421. probatis extremis, & eleganter Tiraquel. tractatu. de rescript. §. 1. gl. 5. versio. idque regulare est, quod procedit quando medium habet conjunctionem cum extremis, c. majores de Baptis. secundum gl. in c. volum. 6. q. 4. citata Bellamer. ubi proximè & tradit Bart. in l. Celsus. ff. de usucap. Masc. de prob. 2. tom. conclus. 730. n. 6. & sursum prout in nostro casu quia stat necessaria connexitas, & conjunctio, tum quia (ut diximus) ista commissio est pars realis executionis, tum quia frustra sententiae ferrentur, nisi executioni mandarentur, ut diximus ad p. huius capituli.

91 Medium nime ejusdem praesumitur naturae & conditionis cujus sunt extrema, l. servus plurimum §. fin. ff. de legat. 1. l. 3. §. 1. ff. de liber. & posthum. ubi media iudicantur secundum praecedentia & sequentia, Petrus Surd. in consil. 151. n. 29. tom. 2. Ilermia c. 1. versio. quidam tamen in add. de content. inter mascul. & femin. Brun. consil. 127. versio. col. 7. quod si aliam & tertiam, facit quod dicimus, media declarari ex praecedentibus, & sequentibus, l. haeres palam: §. si quis post. ff. de testam. Felin. in rubr. de re iud. col. 5. versio. intellige. Nevizan consil. 29. n. 4. cum similibus

92 Unum tamen elegans notandum est in hac materia, quod absolutoria sententia non indiget executorialebus, ita eleganter advertit Andr. Gail. praet. observ. lib. 1. observatione 114. fol. mibi 88. n. 28. Joan. Garcia de nobilitat. glos. 8. p. 1. n. 6. reddentes rationem, cum absolutoria sententia statim secum absolutionem, & executionem trahit absque aliquo novo facto iudicis, quia seipsam exequitur, nihilque ex ea sit tradendum, nihil enim praestat, nec addit, nec adimit, & sic nullo facto hominis eget, quia nulla eget traditione, nulla cautione, nulla citatione nulla particula, sed ita remanet sicuti erat tempore litis motae, l. si inter me, ff. de re iud. ibi mihi de jure tuo iudicatum intelligitur: & l. ex sextante §. Latinus, ff. eodem, ibi nihil enim de jura tuo iudicatum intelligitur: & iterum ibi, nihil enim in tuo iudicio de jure rei absolute statutum intelligitur, secundum gl. verbo eorum, quam ibi post Bart. reliquit

reliqui probant Bart. in l. exceptio, ff. de except. rei judic. idem Bart. in l. si quis rem. ff. cod. pro quo est egregius text. in l. si superatus, ff. de pign. ubi part. n. 3. late & optime prosequitur Joan. Garcia ubi proxime a n. 6. cum seqq. quare seipsum exequitur, statimque absolutus exceptione rei judicatae (quam illa praestat) tutus sit, toto tit. ff. de exceptione rei judic. Innoc. in c. cum nostris, n. 3. vers. ex his, de concessione praebeatae, gl. in c. pastoralis verborum executionem, de app. & Doctores ibi Angel. in repet. tale pactum n. 17. ff. de pactis. Natta consil. 524 num. 25. vol. 3. Incipit in causa. Bart. in l. merum, §. sed quod prator, n. 12. ff. de re jud. ubi optime Zasius n. 2. per text. in l. 1. §. debitor, ff. ut in possessionem legato quem ad hoc singulariter inducit ipse Zasius sequitur Andr. Gaill. ubi supra dicens quod ab eruditissimis iudicibus ita diligenter observandum est, sententiam imperiti iudices indistincte executoriales petenti victori decernunt, seque meminisse hac ratione victori executoriales in Camera denegatas fuisse, quod quidem ex identitate rationis observandum est, & intelligendum in quolibet actu, & sententia negativa, quae secum executionem trahit. Contrariam tamen solet ubique praticari, ut his casibus supradictis executoriales relaxentur victrice petente, non ad effectum exequendi, sed juris sui, & exceptionis conservandi causa ac comprobandi. Pariter etiam executoriales non expediuntur vigore sententiae nullae, cujus nullitas per inspectionem actorum apparet, quia sententia nulla notorie nullam executionem meretur. Ita in terminis dicit Andreas Gaill. lib. 1. pract. observatio d. observ. 113, a n. 2. fol. 87. Marant. de ordine iudiciorum 6. p. tit. de executionem sententiae n. 3. fol. mibi. 651. in parvis. Sed quis iudicium, an iudex a quo, an iudex ad quem, qui confirmavit, vel infirmavit sententias, tulitque ultimam, vel aliam, quae tamen transivit in rem iudicatam: possit executoriales expedire, & executionem facere; quid in delegato & quid in Ordinario, mirabiles multasque per ampliationes & limitationes magnam casuum diversitatem, & differentiam congestit novissime Sigismundus Scac. tr. de appell. q. 11. art. 7. per totum a n. 162 usque ad n. 184. quem vide omnino.

CAPUT II.

Quanto temporis spatio silentium executorialium vires seu minuatur, seu penitus enervetur, ubi inter utrumque jus, & Regium redditur discrimen

SUMMARIUM.

- 1 Executorialium vires ex quibus vel extinguantur, vel enerventur.
2 Si in executione conquievit pars, & iudex per annum annuum puta, nova debet fieri citatio cum relatione status executionis, & de ratione.
3 Ab executore omittente citationem requisitam appellationi interjecta deferendum est.
4 Executoriales & sententia post triginta annos non exequuntur.
5 Appellationi emissa ab executione executorialium praescriptarum, nisi deserat executor vim faciet.
6 Executorialium praescriptarum exceptio legitima, cum oriatur ex inspectione sententiae.
7 Ab executore rejiciente legitimum exceptiones appellationi deferendum.
8 Exceptionem praescripta executionis non est necesse oppo-

- nere, sed iudex ex officio ad id tenetur, cum appareat ex inspectione sententiae.
9 Exequendi jus ex obligatione personali decem annis iure regio praescribitur.
10 Executivum jus ex re iudicata super actione personali simul cum ipsa actione praescribitur spatio viginii annorum iure Regio.
11 Exequendi jus ex instrumento guaranteegiato si praescribatur per decennium, non impeditur via ordinaria ex instrumento agi intra aliud decennium.
12 Jus exequendi ex actione reali etiam hodie iure Regio non praescribitur, nisi spatio viginii annorum.
13 Executorialium jus iure civili praescriptum per triginta annos, a minori tempore iure canonico amittitur.
14 Executorialium vires amittuntur per longum tempus concurrente non bono iure victoris, & a n. 21.
15 Instantia iure canonico non perit, sed est perpetua.
16 Instantia iure canonico perit per decennium concurrente negligentis non bono iure, quia tunc lis praesumitur habita pro derelicto.
17 Lis censetur derelicta per silentium decennii concurrente non bono iure negligentis, non in omnibus causis, sed in beneficiis tantum, & quia ratione.
18 Defectus juris concurrente cum silentio decennii honestum non est, ut beneficium tanto sit tempore litigiosum.
19 Instantia & lis in Romana Curia non finitur nisi per sententiam in omnibus causis praeter beneficiales.
20 Executoriales in beneficiis extinguntur per non usum earum, & per cessationem minori tempore triginta annorum, quomodo intelligatur.
21 Jus exequendi ex executorialibus etiam iure canonico non nisi spatio triginta annorum extingui, defenditur.
22 Lanceloti Roberti assertio reprobat.
23 Silentium longi temporis in executorialibus licet possit concurrere, non tamen iniustitia calumnia sicut in lite.
24 In executorialibus omnis cessat calumnia praesumptio, & pro eis praesumitur rite & recte lata sententia.
25 Executorialium jus ut extinguatur, triginta annorum lapsus requiritur iuxta Rotam.
26 Silentium per longum tempus non praesumit derelictas executoriales, cum adsit in illis praesumptio boni juris.
27 Silentium longi temporis perimit instantiam litis, ergo perimit jus exequendi executorialibus; non est bonum argumentum.
28 Lis perit triennio iure civili, & tamen non jus exequendi, cum triginta annorum lapsus desideret.
29 Exequendi jus ex executorialibus non habet instantiam regulariter.
30 Instantia in executorialibus non incipit currere, antequam in iudicio coepa sit executio.
31 Executoriales valde antiquae non mittuntur executioni.
32 Executoriales simpliciter, antiquae, scilicet, quae nondum complevere triginta annos, mittuntur executioni cum exhibentur processus & sententia ex quibus emanarunt.
33 Executiois coepa instantia an per triennium pereat, vires reperuntur opiniones, & de resolutione, n. 46.
34 Jus exequendi tam ex executorialibus, quam instrumento guaranteegiato habere instantiam triennio perituram, qui teneant.
35 Quae opinio tanquam absoluta & sine distinctione sequenda non est.
36 Executivam viam ex instrumento guaranteegiato non habere instantiam, nec triennio perire, qui teneant.

- 37 Quam opinionem veram esse, resolvitur in casu de quo loquitur, ibid.
38 Sententia diffinitiva est essentialis, ut iudicium instantiam habere dicatur.
39 Executivum jus intentatum per actionem in factum ex re iudicata, habet instantiam perituram.
40 Executivum ex executorialibus intentatum per iudicis officium mercenarium, non datur peritura instantia.
41 Executio si est petita actione in factum, ordo juris servari debet.
42 Executivum iudicium intentatum per iudicis officium, celerem expeditionem requirit.
43 Ex actione iudicati agitur ordinaria via.
44 Executio ex executorialibus per officium iudicis petita non requirit libellum, nec figuram aut ordinem iudicij, & ideo uberius est eo agere, quam actione in factum.
45 Executio si est petita iudicis officio, si est actione in factum ex executorialibus appellationem suspensivam non recipit.
46 Executio iudicis actione in factum intentata, licet detur peritura instantia, prodegit iure civili, non iure canonico.
47 Executio coepa per litem contestationem perpetuatur in quadraginta annos jus exequendi.
48 Litem coepa per citationem aut executoris missionem, incepta praescriptio interruptur, non tamen perpetuatur actio, quae de novo iniurianda est.
49 Litem coepa per litem contestationem, non solum interruptur praescriptio, sed perpetuatur actio in 40. annos, etiamsi decem tantum sufficiant ad actionis praescriptionem.
50 Exequendi jus etiam ex actione personali, & re iudicata, super ea post litem contestationem petita executione, interrupta perpetuatur in 40. annos.
51 Jus exequendi per citationem & executoris missionem interruptur praescriptio, per litem autem contestationem perpetuatur jus ipsum in alios 40. annos.
52 Et quid in hoc Rota Romana senserit.
53 Executivum jus & interruptum per citationem aut executoris missionem, denuo initiatur eius praescriptio.
54 Facta contestatio perpetuat jus executivum in 40. annos.
55 Litem contestatio ubi non requiritur, primus actus subsecutus habet vim litem contestationis.
56 Quod procedit in via executiva.
57 Per quasi contestationem & actum, qui illius loco habetur, perpetuatur actio in 40. annos.
58 Instantia perempta per triennium non perit jus agendis, quominus denuo aliam fabricet instantiam.
59 Acta iudicij licet pereant perempta instantia, non tamen acta causa.
60 Acta iudicij dicuntur, quae tendunt ad litem ordinationem, ut in exemplis, ibid.
61 Acta cause dicuntur tendentes ad litem decisionem prout instrumenta, confessiones, testes, & similia.
62 Acta probatoria non percunt perempta instantia.
63 Instantia de novo coepa reproducentur acta probatoria prima instantia perempta, quae fidem faciunt.
64 Perempta instantia in via executiva intentata actione in factum, potest de novo inchoari, per aliud triennium.
65 Conc. Trid. sess. 24. de reform. c. 10. disponens in prima instantia post lapsum biennii liberum esse parti adire superiorem, explanatur.
66 Trident. intelligentes ex d. Trident. perire instantiam biennio iure canonico, ibid.
67 Trident. aponit biennium inferiori ad finiendam causam non tamen irritat acta processus sed per ea superior causam decidit.
68 Instantia si periret biennio, ex d. Trid. acta omnia ordinaria iudicij perirent, ut citationes, libelli termini, conclusiones, & similia.

PLENUMQUE victoris immemores executorialium diu negligunt, vel impediti tardius, effectivalem executionem postulare, aut etiam eandem profequi, quod quidem in causa est, ut executoriales ipse, vel diminutionem patiantur, vel penitus enerventur, idque contingere afolet, vel quando inter commissionem executorialium, & ipsam executionem transivit longum tempus, vel quando earum executio post longissimum desideraretur, vel postquam ipsa executio coepa fuit, per triennium conquievit. Quantum ad primum, illud elegans est notandum, quod licet regulariter in executione executorialium & aliorum citatio necessaria non sit, nisi in aliquibus casibus distincte prosequendis infra c. 5. a num. 6. tamen si a die commissionis executionis usque ad executionem factam, seu etiam faciendam transierit longum tempus, puta, unius anni, vel plurium annorum, debet fieri citatio, etiam iis casibus indistincte, in quibus alias necessaria non erat: vel in quibus requiritur praesise, nam alia iterum faciendae est cum relatione status negotij, seu executionis, Ratio est, quia illo medio tempore potuit condemnatus, & executus solvise totum, vel partem, vel aliter satisfecisse, seu aliquid aliud adducere relevans ab executione & ejus molestia, sive sit finitum officium iudicis executionem relaxantis, sive non, quia post transitum dicti anni nova debet fieri citatio, secus si lapsus esset modicum tempus. Ita eleganter docet Guido Papae, decis. 329. de iure sub num. 2. vers. & super in fine, & ante eum docuit Bald. consil. 35. lib. 5. sequitur Cardinal. Tuschus pract. conclus. tom. 3. litera E. consil. 293. num. 3. idem firmat Rebus. in tract. de sententia execut. art. 7. gl. 11. limit. 2. sub num. 19. tom. 1. fol. 370. per quos ita semel consultus respondi in quam ardua executione, quae in hoc Gallo graeco supremo tribunali revocata fuit, & an nullitas eo, quod post quam executio commissa fuit, & incepta, cessavit minister per aliquot annos, post quos illam profecutus fuit absque nova citatione, & intimatione status processus executionis, quare merito fuit revocata. Sed non quidem ex hac nostra eleganti doctrina, quare moderamen hoc, ac quidem diminutionem patiantur executoriales, ex quo sequitur necessarium, quod cum requiratur citatio, ea omissa corruit executio, a qua emissa appellationi, ut legitime nisi deserat executor vim faciet evidentem. Ita Abb. consil. 30. praedicta lib. 1. Rebus. in tract. de sententiarum execut. n. 1. & seqq. fol. 223. Tusc. practico. concl. tom. 3. lit. E. concl. 484. n. 1. idem 1. tom. lit. A. consil. 4010. num. 3. & n. 21. ultra alios plures citavi c. 1. hac 4. p. a n. 42. vers. quam executorialium expeditionem, &c. Caterum post triginta annos nec sententiae, nec earum executoriales executioni mitti possunt, quia per illud temporis spatium jus exequendi (hoc est, actionem in factum, & officium iudicis quae illis praestantur) legitime praescribi, non est dubium. Ita Innocent. in cap. fin. de except. quod Bal. ibi notabili dignum reputat. gl. fin. in l. fin. C. de pres. 30. vel 40. annor. idem Bal. in rub. de rescript. & in l. debitori q. 3. C. de pactis Marant. in Specul. aureo ult. p. tit. de executione sententiae num. 54. Bal. de praescript. 4. part. princip. quest. 31. Roderic. Xuauez in repet. l. post rem in primo. nota. 1. num. 1. ubi reputans famosum expendit ad id text. in l. sicut Codic. de praescriptio. 38. ann. ibi persecutione, juncta ibi gl. & ibi etiam ejus additionator Bal. Gregor. Lopez in l. 5. tit. 27. part. 3. Parlador. lib. 1. rerum quotid. cap. 1. §. 11. num. 12. Anton Gomez. in l. 63. Tauri n. 1. Olanus in concord. iur. litera I. num. 57. Azeved. in l. 6. tit. 15 lib. 4. recop. n. 1. & probatur in l. 22. tit. 29. part. 3. Gratia; in discept. foren. cap. 66. num. 21. tom. 1. pro quo allegat. l. actori Cod. de iurejur. Afflict. decis. 345. Marante ii. ex cut. sentent. num. 54. Surdus consil. 186. num. 3. Marcleor.